

Indúlt BÉTSBŐL Szombaton 11. Auguszt. 1787.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

AZ EURÓPAI FŐBB KÖRNYÜLÁLLÁSOK
 közzül ez az első, hogy a' múlt hónapnak 16-
 dikán a' F. Császár, a' Pruszszus Király, és az Ang-
 hai Udvar között edgy tökéletes edgymást óltalmazó
 és segítő frigy kötöttetett légyen; melly noha még né-
 mely német levelek szerént több bizonyító erőllé-
 gek nélkül szükölködik-is, a' főbb Politikusok értel-
 me szerént igaznak mondatik; 's nem-is leszsz külöm-
 ben; mert — nem régiben edgy Kabinét Kurir érkez-
 vén Pruszziából Bétsbe, arról tudósítá a' F. Császárt,
 hogy a' F. Pruszszus Király a' maga Orániai Her-
 tzezné Hugán esett gyalázatott meg-boszfzúllás nél-
 kül nem szenvedhetvén, 60 ezer fegyveres népet in-
 dít Hollandia felé; mellyre a' F. Császár-is leg-ot-
 tan edgy Kurirt küldvén a' Berliui Udvarhoz, az ez

által küldött levelében meg-köszömvén ezen barátságos izenerét, nem különben azt jelenté, hogy ugyan az ő Felsége Hugán tett bocszúságért ő Felsége-is Brabantzia felé ugyan annyi fegyveres népek adott parantsolatot az utazásra. Nem de nem frigyefek közt való barátságai edyet-értése ez? Es ezen Udvarok között lejendő házaffág-is, melly már annyi, mint bizonyos, nagy frigy kötél. — A' Kommissáriusok; mellyszerént eddig az útbanlévő Regementeknek szükséges úti költségek 's élékek ki-potoltatott, el-fognak töröltetni, és minden Obersternek annyi pénz fog kezéhez adatni, mennyi szükságes lesziz annak a' Regementnek. A' Hadi Kassa a' Kamerális Kassával edgyé fog-lenni. — A' mondatik, hogy a' Kolonai Pápi Fejedelem minden óráu Bétsben fogna lenni; melly ha úgy leszén, a' F. Tsászár útja csak alig ha nem kélik, 's úgy-is kelleitük lenni; mert a' Belgiumi 42 követek már nem meiszfe vagynak a' német Ujság levelek szerént (a' minap csak edgynehányot írunk vala; de többen jönnek) kik Brüzszelből a' Státusok gyüléséből bocsáttattanak útnak, és a' kiknek fejekre parantsoltanak, hogy leg-kissebben-is a' F. Tsászár kívánságának ne engedjenek; nevezetesen az Ország belső állapotjára vigyázzanak; mellyszerént edgy szerzetbéli ször'sák sem maradhat-ki a' Hazából. — Ez az a' párt-ütök forgó kerékének ülője, vagy agya; a' honnan a' magok Apostoli örökös Fejedelmek ellenvaló párt-ütést *Bellum religionarium*, vallást által-mazó hadnak nevezik, és a' melly tzeáll a' Gvardjón 9 óraker 10-ig misét szolgáltatván 11-ig pihen, 12 óraker ebédhez ülven 3 óráig ebédel és az Ország; de korántsem a' menny-ország dolgát folytatván, már 4 óraker dobot üt a' Fráter, és a' ki-rukkalt Barátok sorja fegyveres jobb szátnyán azt kiáltja: a' Gvardjón: macht

macht euch fertig! De ne nevéssenek az én érd. Olvasóm; mert ezek olyan legények — legények? azoknak mondom; mert edgynek sints bizonyos hites felesége, kik nem szenvedhetik, hogy a' Tsáfszár azt kívánja, hogy a' Misét ingyen olvassák; azonban azt gondoljuk-é, hogy ez az Országnak hasznára van; nem: mert ez által most A. Belgium olly nagy kárt vall, mellyet a' jelen-való században helyre nem pától. Némelly Újság levelek szerént, már a' gazdagabbak Angliába költöztetik kintseiket. A' Fábrikák, mellyekből sok ezer emberek éltenek, meg-szüntenek, és költeznek Angliába és Frantzia Országba, érezvén a' táfrány illatját; és ezek által csak-nem annyit vesz A. Belgium: mint Frantzia Ország a' Huszsziták' kiűzésével; azonban az Ország még-is a' maga törvényes örökös Fejedelme hatalma alatt marad. Már most a' Polgári rend meg-is győzetet arról, hogy az ő Fejedelmek nekik jóvakat kívánja, azért — Az egész Belgiumi Státusok edgy Diétát, Ország gyűlését kívánnak a' F. Tsáfszártól, és az egész Országban a' szentségnek az óltárra való ki-tételével a' Békeféléért könyörögnek. A' Menkheli Püspök, Gróf Frankenberg, ki nem régiben Bétsben vala, minek-előtte visszament volna Belgiumba, edgy levelet vőve a' Brabantziai Státustól; mellyszeránt hazs hívattaték. Ezen Levélnek vételével, a' már említett Püspök Ur-a Monárkhához menvén útra keredzni, azt felelé-ő Felsége: el-mehet a' mint szintén tesszik. — Már Prágából a' Pattantyusok Oberstere, kinek a' Pattantyus sereg egészszen keze-alatt lészén, A. Belgium felé indúlt, és 10 ezer magyar ökrök vagnak útbau, a' menendő seregnek számára, mellyet az úton fognak meg-emészteni, és ugyan annyit egészszen Belgiumig hajtának mint 1734-ben tselekedének. — A' *Lasci* Regiment-

je Bétsbe jő, a' *Vorumfzer*, *Modéna*, és *Lövenö*.
 Tavas Regementjei pedig parantsolatot vettek, hogy
 minden idő haladás nélkül Gallitziából induljanak,
 Morva és Tseh Ország felé. — A' Luxemburgi Kom-
 mendáns, vévén észre a' nép zenebonáját, leg-ottan
 a' fegyver viselőket egész tűzi készületben hagyván,
 az ágyúkat a' Városnak szegezve vagy két pár akasztó-
 tófát állittata-fel, és illy parantsolatot ada-ki: vala-
 kinek a' fején a' párt-ütök bokkrétája leg-előbb meg-
 láttatik, leg-ottan fel-akasztatják. Egész éjzaka fegy-
 veres vigyázokat jártatott a' Városban; tsak 6 em-
 bert-is edgyüt tanátskozni meg-nem engedett; melly
 által a' támodni akart zenebonának vége szakadt. —
 Már bizonyos, hogy a' Török minden hadi-készülete
 mellet-is a' F. Császárnak mindeneiket által enged, a'
 mit t. i. tölle már rég kíván vala. — Edgy Ország
 tseréles munkában vagyon, és a' Politikusok' értelme
 szerént minden órán meg-is történik. —

Elegyes Tudósítások.

A' F. Monárkhának nem régi rendelése szerént
 tudva vagyon, hogy mind azok a' F. Cs. és K. Hiva-
 talban lévő személyek, kik nagyobb adósságot téz-
 nek, mindsem meg-fizethetnék, *ipso facto* leg-ottan
 hivataljoktól meg-fosztatnak, és többé hivatalra sem
 alkalmaztatnak. Így jára a' napokban edgy tehetség-
 felett való rubrikában lévő Konfiliárius Bárá D. Úr,
 kinek hivataljától meg-kelle az adósságért válni. —
 Az E. Országi N. Hertzegségbeli volt Gubernátor Bá-
 rá B—l, (úgy olvasom a' német levelekből) bizo-
 nyos dologban az Udvar. előtt hibás lépésben talál-
 tatván, 180 ezer ném. forintorskáknak fizetésére
 büntettetett. — Edgy idevaló igen nagy tekintetű
 Konfiliáriusnak kellete felett gazdaskadó jobb keze,
 a' Hit-

a' Hitelezők petsétes papiroffán tsak 90 ezer forintok alá írt a' neve után manu-propriát; mellynek nagyobb részét a' Szent István Tornyabéli nagy Harang hangal fogja-meg-fizetni. — Vólt Gárda-Oberflájdinánt Szekeli Ur, kinek tavallyi története az érd. Olvasók előtt még eleven emlékezetben lehet, olly port talál-fel, melly nem tsak a' pestis terjedését akadályoztatja-meg, hanem a' már pestisben lévőket-is bizonyosan ki-gyógyítja. Erre nézve a' F. Udvarnak engelméből Konstantzinápolyba ment, és nagy reménységtől tápláltatik, hogy a' maga Khimiai találmányának nagy hasznát fogja venni. — A' F. Monárkha kegyelmesen el-végezni méltóztatott, hogy minekutánna a' Pesti fő Oskolában a' Marha-nyavalják Orvosi-tudományának taníttáfa fel-állott, edgy Doktor vagy Borbély-is ennekutánna a' Vármegyék vagy Városok szolgálatjára ne alkalmaztassék, hanem ha ezt a' tudományt tanulta, és arról-is bizonyosság-levele vagyon, Buda 25. Júlij 1787. — T. N. Veszprém Vármegyében Rátókon olyan emberek vagynak, kik hajdon edgyügyüségokről; a' mostoni meg-világosodott világban pedig, az edgyügyüséggel öfzve kevert szó ki-ejtésekről itt körül belől nagyon hírefek: ezeknek ez-előt mintedgy 3 esztendővel el-menvén edgy kedves prédikátorjok más helységbe Sz. K. szabadira; így marasztották a' Prédikátort: *Ne mennyen-el Tiszteletes Uram mi töllünk; mert mi akár mit beszélt a' Katedrábúl tsak el-hittük; de most jöttünk mi Szabadi-rúl, a' hól minden háznál olyan Biblia van, mint edgy edgy gyalog-szék; azok bizony mindent el-nem hisznek ám, hanem utánna forgatják.* — A' Györből Pestre menő Posta-útban Pízkén edgy derék pompás Vendégfogadóban a' *Kelnerék* nagy éhséghez készülnék; mert a' mi Bétsben-is sok volna; két személy-

re edgy kevés sirtalan levest, edgy pár garasos
 ma sült tsirkét 52 krajzáron adtak Júliusnak 28-din
 minden bor és Kenyeren kívül. Valóban nagy d
 gaság ezen a bőv országban, hól minden oltsó,
 méltó az ilyen vendégfogadó a büntetésre vagy
 el-kerülésre. — Az Erdélyi határszélekről jött lev
 lekből azt értjük; hogy az ott körül levő erdőkh
 még is számos Tolvajok és Haramiák tappanganáa
 Az el-múlt hónapokban úgy esvén a Bihar Vármegy
 Tisztviselőknék értésére, hogy a Rézen és a K
 lotaszegi havafoknak azon részén, melly a Keress
 határozódik; számos Haramiák voniák volna meg a
 gokat; ezeknek el-fogására Kolos, Thorda és szo
 nák Vármegyékkel edgyet értvén, sok Nemesség
 és Katousággal a Havast körül vették, és igen sok
 Haramiákat fogdasának-el, sőt máig is fogtossák őket;
 noha már itt az efféle hír nagyon tsendesedik; de már
 sőt megint fel-áll; mert edgyik erdőből a másikba át-
 döztetnek, a minthogy — a Szolnaki kerületbéli
 Sz. Biró Bölöni József Úr által 7. Júlii Tasnádon ket
 tő tsak gyanus öltözőtekért el-fogattatván, (kiknek
 börtörökben 20 aranyokat is találának) midőn szö
 mos őrzök által vitetnének az erdőn keresztül a Tör
 lötzbe, a többi Tolvajok észrevévén, fegyverrel
 ntének reájják, négyet az őrzök között sebbe ejténék,
 kik között 2 meg is holt, a másckettő sem meszize a
 haláltól. Efféléc innen igen sokot írhatnánk; de men
 nyünk beljebb. — Kolosvárt, a múlt hónapban edgy
 Cserei nevezetű Kantzellista, midőn útra készülne és
 piftalyait tölténé, szerentsétlenségből edgy házat le-
 pró Leánykát meg-löve: a kés nem minden botorká
 zó gyermek kezébe való: azonban saepe dormitat
 etiam HOMERUS: a leg-jobb paripais ottan ottan
 meg-botlik; de ennél meg-nagyobb ez: Gróf Kálnoki
 Úr

Úr fiatskája-is nem régiben, midőn vadászatra készített fegyverét forgorná, magát mellybe lövé; megholt-é, vagy nem, bizonyosan nem tudjuk; mert még az nap életben maradott vala. — Kolosvárt a' Piáristák Tornyából a' harangoktól esett-le edgy gyermek, kinek minden ize tsontja ki-ment helyyéből; még-is életben maradott vala — ha tsak eddig meg-nem holt. —

Tisztségbéli változások. Minthogy Hajnatskői Báró *Vetsei Farkas* Úr halálával a' Tiszántúl lévő Distriktuális Tábla Présellége üres s zékre szorult vala; a' F. Monárkha T. N. *Szirmai Antal* Urat ezen Táblának Présellévé tenni méltóztatott, és a' Distriktuális Táblák Tagjainak meg-sokosításával, következő tisztségre való emeltetések estenek; — A' Dunántúl lévő Dist. Táblán *Jablantzy Antal* Úr Assessorá; *Prilatzky Gábel* és *Koller Antal* Urak Titoknakokká; *Rész Mihály* és *Tsehsalvay József* Urak Kancellistákká; *Skultéti Rationum Exactorra*; nem különben NN. és *Nováky Ferentz* Urak Számvetőkké (Rationum Officiales) tétettek.

A' Dunán innen lévő District. Táblán következő Tisztek lettenek: T. N. *Tallian Antal* és *Zarka Mihály* Urak Assessorokká; Gróf *Sigray János* és *Rosly János* Urak Titoknakokká; *Orosz József* és *Szeper Ferentz* Urak Kancellistákká; *Hagymásy István* Rationum Exactorra; *Tóth Antal* és *Vörösmarti István* Urak Számvetőkké tétettek.

A' Tiszán túl lévő District. Táblán Assessorokká lettenek T. N. *Dessöfy János*, *Fáy Abrahám* és *Bánovitz András* Urak; Titoknakká: B. *Eötvös Ignác* Úr; Kancellistákká: *Zaturetzki Gábor* és *Korai Gábor* Urak; Rationum Exactorra: *Szulyovszky Sándor* Úr; Számvetőkké: *Vay György* és *Bertholy Gábor* Urak lettenek.

A' Tifzán innen lévő District. Táblán Assessorokká tétettek: T. N. Zombori Mihály, Drosz István; és Berzevitzki Pál Urak; Titoknakok: Klobusitzky Ignácz és Bednari János; Kantzellisták: Dolinai János és Szentiványi Benedek; Rat. Exact. Fráter Pál; Számvetők: Csákányi Ferentz és Domokos Imre Urak lévénnek.

Minthogy a' Budán fel-állítandó Ország-Táblája, a' F. Monárkha rendelése szerént, a' Sz. Ferentz szerzetebéli Barátok Klastroma helyére építetik, tehát ezen Klastrom e' folyó hónapnak 2-dikán ki-üresítettek, és a' Barátok más magok szerzetebéli Klastromokba osztatának. — Budáról az *Eszterházi Miklos* gyalag Magyar sereg 2-dikban; Pestről pedig a' *Gyulai Sámuelé* 4-dikben útnak indulának; nem különben az *Eszterházi Antale*. Pestre és Budára a' *Tercezi és Durlakh* seregei mennek. — Miért mozdólnak minden felől annyi Hadi-seregek; de vallyon miért vizen a' F. Tsászár Hadi-Tauátsot magával Német Országba? azt kérde a' napokban edgy Politikus a' másiktól: miért? felel amaz; azért hogy még az idén a' Római Király-is meg-koronáztatik, és lakadalmok-is lesznek. — A' ki szálkát nyelvén le-torkán akad azzal vettetik ki belőlle, ha hirtelen nyakszirt csapják. Kedvetlenül tapasztalá a' szegény Eleknek neveztetett fogoi, kit eddig *Légtfeldnek* hívtanak, a' napokban ezen recipet; mivel midőn az útsza seprésben a' földről edgy szeget fel-akarna venni, hogy le-nyelje, olyan nyóltz palzát kapott a' Politizájszolgától válla közzé, hogy talám ha el-nyelte volna-is ki-vetette volna.